hic ſermo gratus erit deo ſapiente eis intellectum ⁊ infundente guſtū nec miꝝ de paupculo cum ⁊ deus ad Ezechielem loquit̄ populus tuus non vult audire te quia non vult audire me. Ecce ſub compendio per ſtrinxit ſtilus incultus deo aſpirante ſtatum magnatoꝝ in eccleſia per quos totus populus regi gubernari ⁊ manu teneri debet. In hijs q̄ ad animaꝝ ſalutem ptinere videntur quibus tradite ſūt claues regni celoꝝ qui etiam lux mundi a xp̄o ſunt appellati ſcʒ papa cum curia ſua epiſcopi clerici ⁊ religioſi cum paſtoribꝫ eoꝝ q̄ tanquā ſplendor firma menti fulgere debent vita ⁊ ad iuſticiam multos erudire doctrina ſicut ſtelle imppetuas eternitatis Danielis. xij. Nunc eodem ſpū ducente ⁊ facies vertenda eſt ad inferiores ſtatus ſcilicʒ ſeculares ī illū finem vt poſſimus ſcrutari aliqua que in eis ſunt reprehenſibilia. Et que com mendabilia prima declinād̄a ſecunda amplectenda ⁊ augenda ⁊c.

De ſtatu ſecularium. ⁊ primo de regibꝫ ⁊ nobilibꝫ.

Partiendus eſt iſte ſtatus in duas ptes. quidam enim ſunt q̄ regendis populis profunt ⁊ hi in eſtimatione dicunt̄ nobiles. licet reuera multi a nobilitate degenerent vt ſunt imperatores reges principes duces marchiones lantgrauii barones comites milites ⁊ alij aut a parentibus nati aut a ſuperioribꝫ ſic creati. Alij vulgariter ignobiles aut nō aliqua nobilitate īſigniti. Et quilibet illorum aut ſunt ſallariati ⁊ recipientes p̄uia ſtipendia a ſubiectis ad eos gubernandum aut ppria induſtria ſibi victum acquirūt ſunt .n. nulla nobilitate fulgentes ⁊ tamen ſallaria de p̄ui recipiunt ⁊ iudices conſules ciuitatum ⁊ alij adminiſtratores rei publice. Et ſunt nec nobiles nec ſallariati vt negociatores mechanici. ciues agricole piſcatores. De quibus omnibus ⁊ eorum quolibet quo ad licita ſeu illicita vel maliciam vel bonitatem aliqua ſunt dicenda. habet enim quilibet aliquod obiectum circa qd̄ ſcd̄m habitudinem ſuam verſatur. Et quodlibet hʒ regulas ſcd̄m quas dirigi ⁊ regi debeat quas regulas ſi ſeruat laudabile eſt. ſi aūt ab ea deuiat iam in vicium trahit̄ ⁊ iure reprehenditur. Et ſi etiam nobilitate vulgi eſtimatione ⁊ naturali ſanguine īſignitur titulus nobilitatis mentit̄. ⁊ econuerſo licet natura quidem aliquis non nobilis eſt. Et tamen ſi virtute animi eque ea que ad nobilem ſpectant agit ſcʒ p fortitudinem magnanimitatem potenciam prudenciam vere nobilis cenſeri meretur. Nam ſecūdum pħm. ij. politicoꝝ. Nihil aliud quā virtus ⁊ malicia determināt liberū ⁊ ſeruū nobilem ⁊ ignobilē. hʒ enim omnis nobilitas principia ortus ſui a virtute qua aliqui bene vſi ſunt actus notabiles exercendo ppter quos actus meruerūt p̄ſici ppłis

Que vera nobilitas

⁊ eos gubernare ꝓpter quod ⁊ populus ei ſtipendia deputauit vt paci
ficam vitam ducere poſſent ab hoſtibus. Et poſt hoc filii eoꝝ heredes
facti ſunt parentum ſucceſſores ⁊ ſic continuando ſemꝑ vſqꝫ ad tempora
noſtra ⁊ vſqꝫ ad finem mũdi. Nullus enim a ſeipſo natus eſt nobilis ſꝫ
a nobilibus parentibus qui ignobiliter quidem nati ſunt. ſꝫ ꝓpter actus ꝓ
bitatis nobilitati ſunt vna cum heredibus. quia natura omẽs equales
genuit ſed virtus vnum alteri prepoſuit. Ideo nemroth primo ſubiecit
populum ꝓpter qđ dicit̃ venator robuſtus .i. bellator fortiſſimus q̃ non
vere nobilis fuit ſed ꝓpter victorias nobilitatis ſibi nomẽ acquiſiuit vt
prim⁹ inciperet dominari in regno aſſirioꝝ. De quo habet̃ Gen̄. c. x. Hic
ergo originaliter ſtipendia regum ⁊ alioꝝ nobiliũ habent ortum a po
pulis ad eos ꝓtegendum. Ideo Io. baptiſta conſilia prebens militibus
ſe requirentibus ⁊ dicentibus. quid faciemus ⁊ nos. Reſpondit Iohes
Neminẽ concuciatis .i. violenter aliquid extorqueatis neqꝫ calũniã fa
ciatis ſed contenti eſtote ſtipendiis veſtris. Luce. iii. Et qđ iſtis dixit
omnibus regibꝫ ⁊ principibus dixit qui ſtipendiis populoꝝ ſuſtentãt̃
Exinde iam ꝓgrediamur ſpeculando que ſunt reprehenſibilia in illa
ſpecie. An forte dicere velimus qđ hee regule apud oẽs nobiles fuer̃
Reqrãt̃ ciuitates prouincie monaſteria mercatores agricole ⁊ oẽs viatores
⁊ teſtificabũt̃ q̃a multa ꝯtra ꝑ principes attẽptãt̃ vñ ſpolia vñ incendia vñ
rapine incarcerati captiuati omnibus bonis eoꝝ defraudati. Niſi quia
ſcđm yſaiam principes tui infideles ſocii furum magis raptores qꝫ pro
tectores prouinciaꝝ. nec legibus duci volũt ſed ipſi ſibi leges eſſe volũt
a nullo regi omẽ qđlibet licere putantes. ideo poſſum⁹ inter cetera ali
qua reprehenſibilia in ipſis ſpeculari. Et vt iſta limpidius videre valea
mus aciem mentis intendamus ad veteres reges principes ac nobiles
manuducente nos ſacra ſcriptura. ſolitum eſt enĩ ⁊ regulare qꝫ cuilibꝫ
ſpeciei tam in naturalibꝫ qꝫ ĩ moralibꝫ annexe ſũt aliqne ꝓprietates tã
virtuoſe qꝫ vicioſe magis tamẽ vicioſe quibus naturam corrupta ſolet
inclinare ſcđm habitudinem ſtatus ſui in finem ꝑtentuꝫ. hortat̃ tres
ſublimes ſeculares ꝑſonas ad ꝓprietates virtuoſas ſacra ſcriptura. at
tendas hoc qꝫ generaliter ad oppoſita ſolite ſunt inclinari. Scribitur
enim ſapiẽ. vi. Audite reges ⁊ intelligite ⁊ diſcite iudices finiũ terre
ꝑbete aures vos qui continetis multitudines ⁊ placetis vobis in t̃bas
nacionũ. qm̃ data eſt vobis a deo poteſtas ⁊ virtus ab altiſſimo qui in
terrogabit opa veſtra ⁊ cogitationes ſcrutabit̃ ⁊c. In q̃. c. Salomon
reprehendit nobiles ⁊ reges iudices negligentes dicens. Neqꝫ cuſto
ditis legem iuſticie neqꝫ ſcđm voluntatem dei ambulaſtis terret etiam
de diſtricto dei iudicio dicens. eſt duriſſimũ iudiciũ hiis qui preſunt fiet
Etiam hortatur vt diſcant ſapiam. Ad vos inquit O reges ſunt hi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſermones mei vt diſcatis ſapienciam ⁊ non excidatis. ⁊ poſtea ſi delecta
mini ſedibus ⁊ ſceptris. O reges populi diligite ſapienciã vt imperpetuũ
regnetis. diligite lumen ſapiencie omnes qui preeſtis populis. Et pre-
miſit concupiſcencia ſapiencie deducit ad regnum perpetuũ hec illi. Non
autem hortatur ad ſapienciã huius mũdi que ſcd̃m apl̃m eſt ſtulticia apud
deum De qua dicit. Sapientes ſunt vt faciant mala. bene aũt neſciũt
facere. Sed de qua dicit Inicium ſapiencie timor dñi Et hec eſt rece
dere a malo cuius dilectio cuſtodia legum eſt. Et reuera non poſſet Sa
lomon potentes huius ſeculi ad aliqd̃ excellencius hortari quã ad ſa-
pienciam que eſt principale donum ſp̃us ſancti i qua includunt omnia ne
ceſſaria ad ſtatum bene regendi imo que ad ſalutem ſunt neceſſaria.
Non enim ambicio non auaricia nõ iniuſticia nõ pompa vẽdicarent ſibi
locum i potentibus ſi ſolam ſapiẽ poſſiderent virtutem. hec enim vicia
vltra alia in potentibus ſibi vendicare locũ conſueuerũt. Teſte ipſiſſi
mo nerone q̃ oĩm ſtultiſſimus quãta mala egerit tempore ſui i feliciſſimi
imperij. Boecius li. de cõſolatione phie narrat. Nam per matrem genitricẽ
ſcindi fecit vt locũ conceptionis ſue in quo iacuerat poſſet ſpeculari. Vr
bem romanam in quatuor partibus incendi fecit ⁊ per ſeptem dies ĩcendiũ
continuari iuſſit vere qualis ignis troyane ciuitatis fuiſſet cognoſcẽ
valeret. Senatum vrbis rome occidi fecit Magiſtrũ ſuũ Senecã ⁊
preceptorem vt mortem quã vellet eligeret fecit ⁊ occidit. Ecce nephan
diſſimus quanta mala fecit propter ſapiencie defectum. Cemit ergo me-
rito populus cum iniquis datur poteſtas. Et ſi clarius ſpeculari veli-
mus q̃ prodicta vicia in potentibus locum habere cõſueuerũt receſeamus
veteres veriſſimas hyſtorias ⁊ liquide hec comprobabimus. Primo
quid in Alexandro magno rege macedonũ in nabochodonoſor rege aſ
ſiriorum reprehendimus niſi ĩmaniſſimã ambicionẽ qui etiã totũ mũdũ
ſibi ſubiugare nõ erubuerũt vt veteres proteſtant̃ hyſtorie. i. mach. i.
⁊ Daniel. i. Si de auaricia ⁊ infinita inexplebili cupiditate ſcire dele
ctant ad mediũ veniat Impijſſimus achab rex iſrael qui toto ſuo r̃gno
nõ contentus etiam vineam fidelis ſui famuli. Naboth ſitiuit ⁊
propter hanc ſibi vſurpandam ipm̃ ad cõſilium impijſſime ieſabel occidit
⁊ ſic poſſedit. iij. Re. xxj. Si de iniuſticia queremus teſtimonium idem
achab ⁊ alij ĩnumerabiles reges aſſirior̃ egipcior̃ medor̃ ⁊ perſarũ
maxĩe damnate memorie anthiochus nobilis ſunt teſtes de quib; libri
Macha. regũ ⁊ paralip. copioſiſſime teſtant̃. Similiter de pompa ſup-
bia elatione teſtes ſunt nabachodonoſor balthaſar r̃ges aſſirior̃ vt hy
ſtoria danielis teſtat̃. Quarto ⁊ quĩto Intantum q̃ primus a r̃gno ſuo
excluſus cũ feris ⁊ beſtijs ĩ ſiluis feni abo per ſeptẽ annos vtebat̃ donec
cognoſceret q̃ excelſus dñaret̃ in regno hoĩm. Et quid dicam de gen-

vitia potentum.

exemplo Neronis ...
sine lege ... libet.

avaritia Alexandri Nabuch.

avaritia Achab.

iniustia antiochi.

Pompa Nabuch. Balthas.

tibus regibus cum etiam de regibꝫ filioꝝ iſrael legem ⁊ ꝓphetas ha:
bentibus nūero quadraginta ſolū tres .ſ. dauid ezechyas ⁊ ioſyas ex
cipiūtur. reliqui omnes peccatum ꝯmiſerunt vt habetꝰ eccli̅aſtici .xlviij.
vnde p̄dicta vicia ⁊ alia multa familiariter inherere regibꝫ nobilibus
⁊ potentibus ꝯſueuerūt pene a principio mūdi licet tamē pauci ab hijs
legantur excipi. Nūquid putandum eſt tempa noſtra eſſe meliora aut
forte vicijs magis repleta. Speculemur omnia regna mūdi terras ac
ꝓuincias. Nūquid non cernimus vbiqꝫ gladios ſeuientes rapinas in:
cendia ſpolia ⁊ ſi nō vno tempe tamē qn̄qꝫ ꝑuo tempe licebit pauꝑibꝫ
ab illis reſpirare. Et iteꝝ poſtmodicū grauiora bella expectare Et vn̄
hoc niſi ſicut teſtatꝰ Jacobus in canonica ſua. vnde inquit bella ⁊ lites ī
vobis nōne ex concupiſcencijs veſtris que militant in mēbris veſtris.
Jaco. iiij. Et quidem non ambiendum ꝙ quibuſlibet ſe putat iuſtā cām
fouere ⁊ licenter ſe putat omnia agere. Sed dicit chriſtus per dauid
Cum accepo tempus ego iuſticias iudicabo qn̄ erunt praua indirecta.
⁊ tribunal illud terribile ante qd̄ om̄es aſcribimꝰ Infallibilem feret ſen
tenciam huiuſmodi exempli gr̄a. Tragediam quādam exponā in qua
clare apparebit q̄ꝫ inſaciabili flagrent cupiditate quidam potentes
etiam in noſtra etate. Quidam potentiſſimus rex ſuo regno non ꝯten:
tus moliebatur .i. nitebatꝰ inuadere. Aliud regnum ſuaſione ſuoꝝ pro
ceꝝ qui ingreſſi ꝑtem regni cum confuſione multa iniuria fatigati lic;
ſuffracinati magna equitatura ac apatu gentis ingreſſi vacui tamen
cogebantur ad ꝓpria reuerti non obtento qd̄ optabant ⁊ ſpoliati rebꝫ
apportatis poſt aliqd̄ annos prioribus contumelijs acceptis nōdū ſatis
eruditi aliud regnum potentiſſimū acceptare cupiebant quo ingreſſo
⁊ multis bellis attemptatis multoꝝ ſanguinē fuſo cedibus ⁊ cladibꝫ
incurrentibus ipē rex vna cum exercitu grandi ⁊ ꝓcerum ſuoꝝ inu:
merabili multitudine ꝓſtrati ſuccubuerunt corpibus heu in deſerto ia
centibus ita vt non erant qui ſepelirent. Cuius tamen regis ſic ꝓſtrati
ꝓgenitor diue memorie ſuo reguo nobiliſſimo cōtentus tanquā pru:
dentiſſimus ⁊ toti orbi celeberrimus in pace maxīa ⁊ honore diem ſuū
clauſit extremū. ⁊ qui vidit teſtimoniū ꝑhibuit ⁊ hec ſcripſit ſupp̄ſſis
nomībus regis ⁊ regnorum cauſa reuerencie ⁊ honeſtatis. Hec igitur
dixi Ne noſtra tempa crederētur īmunia ab ambitione ⁊ auaricia īmo
firmiter puto Si alter eſſet mūdus a p̄ſenti diſtinctus hominibus hodie
viuentibus non eſſet ſufficiens ad infinitam ambitionem faciendā; qui
bus dr̄ voce ꝓphetica. ve qui coniungitis domū ad domū ⁊ agrum agro
copulatis vſqꝫ ad terminū loci. nūquid vos ſoli habitatis ī terra in au
ribus meis ſunt hec dicit dn̄s yſaie. v. Et ſimili modo addiꝰ. Ve qui
addere cupitis regnum regno ꝙ plus eſt q̄ꝫ domū ad domū. Deus enī

qui regnat tranſfert atqꝫ conſtituit diuerſa in diuerſas ꝑſonas ptiē
ne vnus ſolus ſupbiat ſicut ptus eſt dona ſua in diuerſis ꝓuincijs ilī
de vino alteri de frumento alteri de ſpēbus diuerſis auro argento ·zc·
vt caritas ⁊ cōmūicatio inter hoīes ſeruet̄ et vnus alterius miſterio
indigens ſibimuicem ſtudeant ſubmiſtrare ꝓpter caritatis ↄſeruationē
nulli dubium qui reges principes ⁊ nobiles habentes ſub ſe tēpalia
dominia a quibus ſtipēdia ſumūt ⁊ tributa iure nature tenent̄ eos de
fenſare ⁊ manu tenere ab hoſtibus vt pacificam ⁊ quietam vitā agāt
videamus ne forte ipi ꝑ ſe qui deberent eſſe defenſores ipoꝝ ſuoꝝ effi
ciantur grauiores raptores q̄ꝫ illi a quibus eos dẜberent defenſare hoc
ſine dubio ſubditi ſepius expiunt̄· Vnde dicit Anſhel·li·de ſimilitudi
nibus deus ſic ſe habet in eccleſia ſicut pater familias in domo in q̄ tri
plex genus exiſtit· quodā nutrientes vt oues ſcdī laborantes vt boues
tercij defendentes vt canes vigilantes· ſic deus quoſdam habet orātes
vt clericos ⁊ religioſos: ſcdo habet laborantes populum laicalē mecha
nicos ⁊ agriculos· tercio defendentes ſcꝫ reges ⁊ principes ac prelatos
ſicut ſi canes oues deuorarent ⁊ boues lacerarēt nonne ꝑuerſus eſſet
ordo Hic ſi reges populum quē defendere tenent̄ ſpoliarent officiū ſuū
ꝑuerſe exequerent̄ ⁊ digni eſſent morte ſicut canes· In ſimili caſu mu
tati in lupos merito morte eſſent digni inter policias quatuor deſcrip
tas a phō in libro politicoꝝ· Dicit tyrānū peſſimū ⁊ regnū optimum·
Sed ſcdm eundem vbi vnus virtuoſus principat̄ verendum ne rēgna
verſa ſint in tyrānos qui non querunt niſi que ſua ſunt nō ↄmunē vti
litatem ſubiectoꝝ· vnde Aug· dicit regna remota iuſticia quid ſūt niſi
vera latrocinia· Gemitus enim paupum ꝓpilloꝝ monaſterioꝝ ciuiū
⁊ ceteroꝝ laicoꝝ teſtant̄ quāte fiunt oppreſſiones exactiōes inditiōes
iniurioſa ſeruicia ſtationes ↄminationes quotidiane precipue eccleſiaſti
carum ꝑſonarum ⁊ clauſtralium vt vix eis ſit licitum reſpirare ⁊ ex
tenſi redditus monaſterioꝝ cedunt in vtilitatem principum non religio
ſorum· Nam dicit ezechiel· xxij· Principes eius in medio illius quaſi
lupi rapientes predam ad effūdendum ſanguinē ⁊ ad ꝑdendas animas
⁊ auare ſectanda lucra· Olim pietas principū dotauit largiſſime mōa
ſteria in diuinū cultū hodie filij exhauriūt fundatas paternas priores
vtiqꝫ principib⁹ ⁊ regibus gentilium qui ſacerdotib⁹ ydoloꝝ de theſau
ris regalibus prouiſiones fecerunt eos de ↄmuni ꝓuentu ſuſtentantes
vt habet̄ Gen̄· xlvij· ⁊ daniel· xiiij· Hodie vero non ſolū nihil datur
ſed ⁊ data prius auferunt̄ ita vt vix legumīa ⁊ viliora clauſtralibus
ſufficere poſſint precioſioribus in fiſcum nobilium deputatis· Nec de
fendere hodie eſt clauſtrales ⁊ clerum ſed ſpoliare qn̄ vnqꝫ fit reſtitu
tio ipſis neceſſaria ad ſalutē· nec dubitare debent principes ⁊ alij tem

pozalia domina habentes quin equiſſimo iudici redditurí ſunt rationem
de oíbus iniuſte acquiſitis rapinis ex actionibus oppreſſionibus iniquis
necnõ ⁊ de dampnis ſubditis ipoꝝ ꝑ alios illatis quos ipi tenebãtur de
fenſare ſi neglexerunt eos ꝓpoſſe ab iniurijs tueri· Si enĩ Dauid rex
aquã allatam ſub ꝑiculo militũ ſuoꝝ de medio caſtroꝝ hoſtilium metu
ebat bibere in grandi ſua ſiti ſed libabat eam domĩo· ij· Re· xxiij· ⁊ Ab
raham de iuſtiſſimo bello nulla ſpolia ꝑ ſe decreuit· Gen̄· xiiij· Quid
eſtimandũ eſt de tãtis iniuſtis oppreſſionibus ꝑ nobiles multos noſtris
tempibus tyrãnice attemptatis olim yſaias puerſitatem principũ iſrł
aſpere repꝛhendens dixit Audite verbum domini principes ʒodomoꝝ
ꝑcipite auribus legem dei veſtri popul⁹ gomorre yſaie· i· Et p⁹ cãm
ſubiungit· Omnes diligunt munera ſequũtur retributiones pupillo nõ
iudicant· Et cauſa vidue non ingredit̃ ad eos· Deinde penaꝫ adiũgit
heu conſolaboz in hoſtibus meis ⁊ vindicaboz de inimicis meis· ſcilicet
cum doloꝛe iuſtam penam infligendo· Et ſi hodie iſte ꝓpheta viueret

foꝛtaſſis non diſſimilia ɔminaret̃ odium veritatis ꝑpendendo ⁊ aliud
regibus ⁊ nobilibus tam filioꝛum iſraelꝗꝫ ceteꝝ nõ defuiſſe qđ tũc ho
die ſatis repꝛhenſibile iudicatur· ſcilicet odire veritatem nec poſſe pati
ꝙ veritas ꝑ viros prudentes ipſis dicatur ſed magis placencia adula
toꝛia ⁊ leuia huius teſtes ſunt pene omnes reges filioꝝ iſrael paucis
exceptis quoꝝ tempibus ꝓphete ſancti viguerũt qui oꝛaculis ſuis cona
bantur erudire reges ⁊ eos coꝛripuerunt ideo multos ex eis occiderũt
ſcꝫ Ieremiã yſaiam ezechielem ⁊ ceteros incarcerauerunt ⁊ de regno
ipoꝝ expulerunt vt regũ ⁊ ꝑalipp· teſtatur hyſtoꝛia· Cuius etiaꝫ me
minit xp̄s Math· xxiij· Ecce ego mitto ad vos ꝓphetas ⁊ ſapientes ⁊
ſcribas· ⁊c· Quãꝗꝫ veꝝ ſit noſtris tempibus· ſcꝫ quis ſapiẽtum uelit ex
piri induat ſpm̄ Elie ⁊ elizei at finees ⁊ ſe recipiat ad aulam alicuius
regis ſeu pñcipis vtat̃ ʒelo dei ⁊ veritatem quã coꝛde ſentit· oꝛe nõ ta
ceat· Et expietur ꝙ non ɔmedat modiũ ſalis ĩ aula regali ſed dicetur
ſibi· recede a nobis ſciẽciam viarum tuaꝝ nolum⁹· ſed ſi quis ſpiritum
Jezabel induerit que dixit ad Achab· ⁊ grandis auctoꝛitatis es ⁊ bene
iregis regn iſrael· iij· Re· xxj· hic alic⁹ nobił ⁊ amabilis eſtimatur·
Alter vero palpare neſciens· audit ꝙ ſanctus· Micheas ꝓpheta au-
diuit ab Achab· ego odi eum quia non ꝓphetat mihi bona ſed ſemper
mala· iij· Re· xxij· Unde legitur ꝙ quidam talis palpatoꝛ cuidam pho
olera veſcenti dixit ſi regi adulari velles talibus oleribus nõ viſceris
cui phus dixit ſi tu hijs oleribus veſci velles regi non adulareris· vñ
quidam legitur dixiſſe· In nullo deficiunt potentes preterquã in vno

vt cum requireretur In quo reſpondit non habent qui eis veritatem
dicãt· oĩm ergo criminũ ſunt pꝛĩcipes qui arguere poſſent ⁊ nõ faciũt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſed laudant ⁊ conſulunt aut certe tacendo conſenciunt. hinc ergo penſandum eſt in quantis piculis hij ſunt qui ſunt i ſublimitate ↄſtituti. neqȝ enim poteſtas eos dignos facit ſed magis oſtendit indignos vt dicit Boecius vnde elia poteſt qȝ rara auis ſit que in arce dignitatis conſtituta innocenciam conſeruat ⁊ pconſequens paucorum ſalus ſperanda eſt talium qui nec medicinam admittere dignant tot ⁊ talibus piculis obnoxij. Ideo non immerito Paulus ad thymo: hortat vt pro oibȝ orationes fiant ⁊ ſpecialiter pro regibȝ ⁊ omnibus qui i ſublimitate ſunt cōſtituti. Non tamen deſperandum eſt quin dꝰ ſibi aliquos de multis reſeruauit ad quos hunc ſermonem extendi nolo qui pro defenſione ſuorum fideliter militant pacem ⁊ vtilitatem ↄmunē pcurare ſatagentes qui ⁊ certis cauſis redditus tributa ⁊ procurationes poſtulare poſſūt cauſa defenſionis dumtaxat. Cum omnes non ſufficere videantur.

Capitulum de iudicibus.

Sentire mihi videor rectum ordinem proſequi poſt predicta de iudicibus annectere materiam cum omnibus predictis ſtatibus iudiciaria poteſtas ↄuenire videatur Et vtinā in execucōe iuſticie omnes eſſent tam ꝑmpti qȝ auidi ſunt in aſſecutione poteſtatis ꝑ quorum iudicū directione audiatur conſiliū iethro cognati moyſi quia iſte eius ↄſilio audito acquieuit. vnde dicit Exodi xviij. puide de omni plebe viros potentes ⁊ timentes in quibus ſit veritas ⁊ qui oderint auariciam. ⁊c. Et poſtea ſubditur quibus auditis moyſes fecit omnia que ille ſuggeſſerat in quo conſilio induſtrioſe tangit quatuor ad competentem iudicem requiſita. ſ. potenciam dei timorem veritatem ⁊ auariciam odio habentem. Et ſi aliqua harum condicionum defuerit minꝰ rectum procedere videtur iudiciū. Tanguntur etiam condiciones que ſunt iuſti iudicis in ca. Cum eterni de ſen. ⁊ re. li. vi. ſ. q deſit eis fauor odium timor preces ⁊ pcium Primo potencia requiritur ad iudicem quia virtus coactiua pverſos arcet ⁊ malos quos verba ſapientum cōpeſcere non valent alias ſi nō eēt vis coactiua ludibrium eēt iudicium. Timor dei dirigit iudicē vt iuſtaȝ ferat ſentenciā ſine acceptione pſonarum. veritas iudicibus neceſſaria eſt ne in ptem labatur iniquā vni pti plus fauēs qȝ alteri. odiuȝ auaricia ne ꝑ munera corruptus a iuſticia declinet fauor vxoris iſtigauit principem exercitꝰ pharaonis vt iniquam ferret ſentenciam contra ioſeph vt eum incarceraret Gen. xxxix. Ira īpulit dauid ut ↄtra miſiboſech ad īſtanciam ſyba iniuſtam ferret ſentenciam bonis ſuis eum ſpoliando. ij. Reg. xvi. Odium fuit in cauſa q achab rex iſrael ꝓphetam micheam iuſſit ī car